

Podróże to styl życia

#travel
&style

Norwegia

&active

&relax

&family

&nature

&food

&culture

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Norwegia

Podróże to styl życia

Kup książkę

Spis treści

Poznaj i doświadczył ▶ 2
Spis treści ▶ 3
Niezbędnik ▶ 6
Norwegia w pigułce ▶ 12

14

Oto Norwegia

- Krajobrazy ▶ 16
- Przyroda ▶ 22
- Dzieje Norwegii ▶ 26
- Ludzie ▶ 34
- Kultura ▶ 38
- Kuchnia ▶ 42
- Wydarzenia kulturalne ▶ 48

Poleć książkę

52

Oslo i okolice

- Nie pomini! ▶ 54
- Oslo – wczoraj i dziś ▶ 56
- Historyczne centrum ▶ 60
- Kwadrat Christianii ▶ 74
- Bjørnlika ▶ 76
- Poza centrum ▶ 80
- Półwysep Bygdøy ▶ 88
- Okolice Oslo ▶ 98
- *God morgen,*
czyli dzień dobry! ▶ 106
- Najlepsze gofry świata ▶ 108
- Hektolitry kawy ▶ 110
- (Oficjalne) symbole
Norwegii ▶ 113
- Sławni Norwegowie ▶ 114
- Na rzecz pokoju ▶ 120
- Design ▶ 122
- Młoda sztuka
z całego świata ▶ 124
- Jo Nesbø i Harry Hole ▶ 126
- Kilka mało znanych faktów
o Norwegii ▶ 128

130

Stavanger i południowe wybrzeże

- Nie pomiń! ▶ 132
- Trasa z Oslo do Kristiansand ▶ 134
- Kristiansand ▶ 148
- Dolina Setesdal ▶ 152
- Trasa z Kristiansand do Stavanger ▶ 156
- Stavanger ▶ 160
- Lysefjorden ▶ 170

- Podążać za gwiazdą ▶ 177
- Kolebka narciarstwa ▶ 178
- Norwegia na dwóch kółkach ▶ 180
- Plażowanie po norwesku ▶ 182
- Troll czy gnom? ▶ 185
- Na biegunie i na oceanie ▶ 186

190

Bergen i zachodnie wybrzeże

- Nie pomiń! ▶ 192
- Trasa ze Stavanger do Bergen ▶ 194
- Bergen ▶ 204
- Sognefjorden ▶ 222
- Trasa z Oslo do Bergen ▶ 228

- Skąd wzięt się fiord? ▶ 238
- Królestwo lodu ▶ 240
- Park Narodowy Folgefonna ▶ 242
- Park Narodowy Jostedalbreen ▶ 244
- Park Narodowy Jotunheimen ▶ 247
- Najdłuższy norweski zip-line ▶ 248
- Droga Trolli ▶ 251

Kup książkę

252

Trondheim i środkowa Norwegia

- Nie pomiń! ▶ 254
- Trasa z Oslo do Lillehammer ▶ 256
- Lillehammer ▶ 260
- Trasa z Lillehammer do Trondheim ▶ 266
- Trasa z Otty do Geiranger ▶ 272
- Trasa wzdłuż Romsdalen ▶ 276
- Trondheim ▶ 280

- Trøndelag od kuchni ▶ 292
- Wikingowie ▶ 295
- Norwegia dla dzieci ▶ 296
- Szczęście po norwesku ▶ 298
- Do Norwegii na ryby ▶ 302
- Perełki UNESCO ▶ 304

Poleć książkę

306

Norwegia północna

- Nie pomiń! ▶ 308
- Trasa z Trondheim do Bodø (E6) ▶ 312
- Bodø ▶ 318
- Narvik ▶ 320
- Lofoty ▶ 326
- Tromsø ▶ 332
- W stronę Przylądka Północnego ▶ 338
- Przylądek Północny (Nordkapp) ▶ 342
- Południowy Finnmark ▶ 344
- Kirkenes ▶ 346

- Magia zorzy polarnej ▶ 350
- Lodowe hotele ▶ 353
- Psie zaprzęgi ▶ 354
- Rudolf była kobietą ▶ 356
- Przygotowane przez wiatr ▶ 358
- Wodne safari ▶ 360
- Języki Norwegii ▶ 362
- Svalbard ▶ 364

NORWEGIA PRAKTYCZNIE ▶ 366
Informator A-Z ▶ 368
Na miejscu ▶ 374
Indeks ▶ 388
Legenda ▶ 392

Stavanger i południowe wybrzeże

Południe Norwegii ze skalistą linią brzegową, szkierami i wyspami jest popularnym miejscem wypoczynku Norwegów. Mieszkańcy dużych miast często budują tu domki letniskowe – *hytte*. Latem zjawiskowe wybrzeże stanowi wspaniałe miejsce rejsów statkiem. W głębi regionu można uprawiać narciarstwo zjazdowe i biegowe, piesze wędrówki, górską wspinaczkę i sływy kajakowe. Można tam też znaleźć „zawieszony w historii” obszary rolnicze ze starymi farmami, muzeami etnograficznymi oraz kościołami klepkowymi.

Trasa z Oslo
do Kristiansand ▶ 134

Kristiansand ▶ 148

Dolina Setesdal ▶ 152

Trasa z Kristiansand
do Stavanger ▶ 156

Stavanger ▶ 160

Lysefjorden ▶ 170

Informacje praktyczne ▶ 376

Kup książkę

Poleć książkę

Nie pomini!

▲ Karljohansvern

Dawna baza marynarki wojennej w Horten ze znakomitym Muzeum Morskim. Nie będą się tu nudzić także dzieci, które z pewnością chętnie zwiędzą wewnątrz prawdziwej łodzi podwodnej.

► Katedra w Kristiansand

Potężna neogotycka świątynia ze strzelistą wieżą o wysokości 70 m jest jednym z największych kościołów w Norwegii.

◀ Skansen w Kristiansand

Muzeum prezentuje blisko 40 tradycyjnych domów z regionu Vest-Agder, głównie ze starego Kristiansand oraz doliny Setesdal. Punkt obowiązkowy dla miłośników kultury ludowej.

[Kup książkę](#)

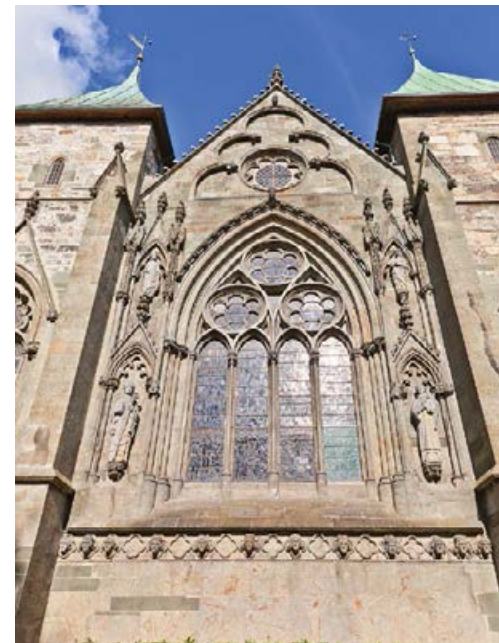

▲ Dolina Setesdal

Jeden z najciekawszych mikroregionów południowej Norwegii. Wzdłuż rzeki Otry rozłożyły się wsie, gdzie wciąż można zobaczyć tradycyjną zabudowę wiejską, okolice zaś zachęcają do spacerów.

► Katedra w Stavanger

Norweski skarb architektury – romańsko-gotycka katedra ukończona w 1125 r. (najstarsza w kraju), zachowana do dziś w niemal niezmienionej formie.

▼ Lysefjorden

Przepiękny fiord ze znanymi na cały świat atrakcjami – urwiskiem i półką skalną Preikestolen oraz zaklinowanym w przepastnej szczelinie głazem Kjeragbolten.

[Poleć książkę](#)

Trasa z Oslo do Kristiansand

Trasa ze stolicy do portowego Kristiansand (E18, 320 km), będącego najdalej na południe wysuniętym dużym norweskim miastem, biegnie wzdłuż wód cieśniny Skagerrak. Tereny te, stanowiące południową część (nowych) okręgów Vestfold og Telemark i Agder, należą do najgęściej zaludnionych w Norwegii. Wybrzeże ma tu charakter szkierowy, a w pagórkowatym interiorze występuje mnogość jezior.

Horten

Nieco ponad 90 km od Oslo (dojazd od trasy E18 lokalną drogą E19) leży miasteczko Horten. Na północ od centrum, na sztucznej wysypce utworzonej przez przekopany kanał, znajdują się pozostałości portu i stoczni marynarki wojennej **Karljohansvern**. W latach 1819–1963 była to główna baza Królewskiej Marynarki Wojennej Norwegii. W zabytkowych zabudowaniach ma dziś siedzibę kilka instytucji, m.in. placówki edukacyjne oraz **Lokalhistorisk senter** – regionalna izba historyczna (tuż przy kanale). Najważniejsze jest jednak **Muzeum Morskie** (Marinemuseet) prezentujące m.in. modele statków. Na zewnątrz stoi łódź podwodna typu Kobben (KNM „Utstein”), którą można zwiedzić (i wszystkiego dotknąć!). W jej sąsiedz-

Dom Edvarda Muncha

Mając więcej czasu, można wybrać się do położonego na południe od Borre niewielkiego **ÅSGÅRDSTRAND**. Wielki norweski malarz odwiedził tę miejscowość w 1889 r. i całkowicie się nią zauroczył. Odtąd bywał tu częściej, a miejscowe krajobrazy stały się inspiracją dla kilku jego dzieł. Ostatecznie w 1897 r. Munch kupił od miejscowego rybaka skromny drewniany dom wraz z szopą, w której urządził pracownię. Nadmorska samotnia szybko stała się ulubioną letnią rezydencją artysty. Dziś działa w niej placówka muzealna, w której możemy zobaczyć zachowane (wraz z wyposażeniem w końcu XIX i początku XX w.) kuchnię, pokój dzienny i sypialnię autora *Krzyku* – i tym samym pojeździć codzienność mistrza.

twie wystawione są dzieła okrętowe. Inne ciekawe eksponaty to torpedowiec „Rap” z 1873 r. oraz niemiecka miniaturowa łódź podwodna.

Niedaleko muzeum wznosi się neogotycki ceglany **Horten kirke** z 1855 r., będący niegdyś kościołem garnizonowym. Przetrwał on niemieckie bombardowanie stoczni w 1940 r.

Na południe od Horten, w **BORRE**, przy charakterystycznym rondzie znajduje się ciekawa placówka przybliżająca kulturę

Muzeum Morskie w Horten, założone w 1853 r., jest uznawane za jedną z najstarszych tego typu placówek na świecie. Ekspozycja zaciekawia z pewnością także starsze dzieci.

wikingów – **Midgard vikingsenter**. Wzniesiono ją przy największym w Norwegii skupisku grobów wikingów zwanych Kongegravene, czyli „królewskimi” (zachowało się tu pięć dużych kopców). Samo centrum stanowi świetny przykład nowoczesnej, ładnie wpisanej w krajobraz architektury. Część jego bryły imituje łódź wikingów. W pobliżu warto zobaczyć XII-wieczny **Borre kirke** – duży trójdzielnny kościół cmentarny, wzniesiony częściowo z wykorzystaniem techniki szachulcowej.

Tønsberg

Kolejne ciekawe miasto u wybrzeży Oslofjordu to Tønsberg, położony 102 km od stolicy. Założono je w 871 r., jest więc jedną ze starszych skandynawskich miejscowości. W pobliżu Tønsberga znaleziono dwie z trzech łodzi wikingów eksponowanych dziś w muzeum na półwyspie Bygdøy.

Ważną atrakcją jest **Slottsfjellet**, wzniesienie na północ od miasta z fundamentami średniowiecznego grodu Tønsbergshus, który spłonął w 1503 r. Wieża na terenie Slottsfjellet pochodzi z 1888 r. Wzniesiono ją z prywatnej inicjatywy na tysiąclecie miasta. Warto także zajrzeć do pobliskiego **Muzeum**

Muzeum Morskie

- ▶ Horten, Kommandørkaptein Klincks vei 9
- ▶ www.forsvaretsmuseer.no
- ▶ V–VIII pn.–sb. 10.00–16.00, nd. 12.00–16.00, IX–IV sb., nd. 12.00–17.00
- ▶ 100 NOK, ulgowe 40 i 60 NOK, dzieci do lat 6 bezpł.

Lokalhistorisk senter

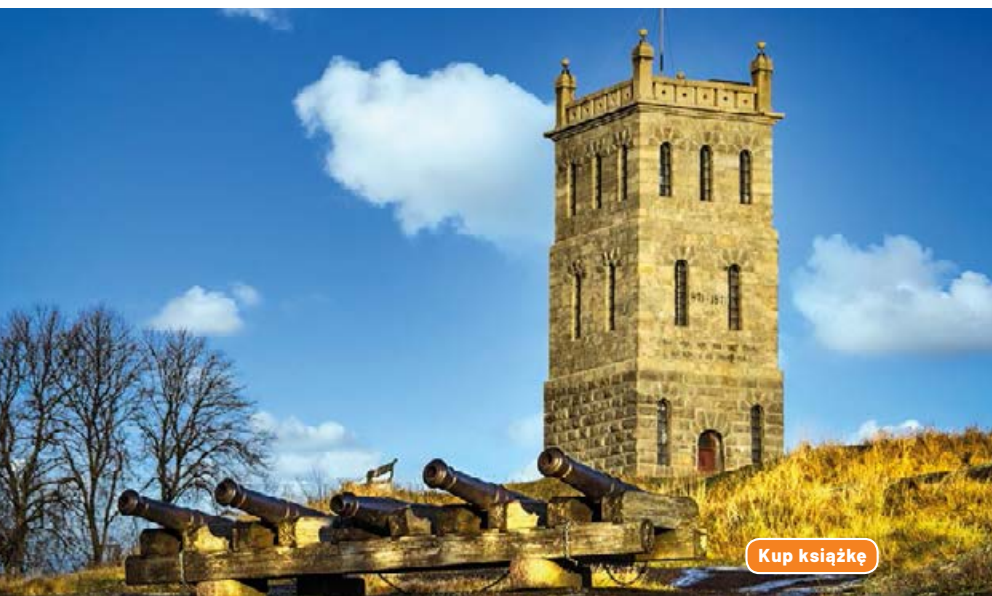
- ▶ Horten, Kommandørkaptein Klincks vei 2
- ▶ www.lhs.no

Midgard vikingsenter

- ▶ Borre, Birkelyveien 9
- ▶ wt., śr., pt.–nd. 11.00–16.00, czw. 11.00–17.00
- ▶ 100 NOK, ulgowy 70 NOK, dzieci do 6 lat bezpł.

Muzeum Slottsfjell

- ▶ Tønsberg, Farmannsveien 30
- ▶ www.slottsfjellsmuseet.no
- ▶ pn. 11.00–19.00, wt., śr., pt.–nd. 11.00–16.00
- ▶ 100 NOK, ulgowy 70 NOK

Kup książkę

TRASA Z OSLO DO KRISTIANSAND

Koniec świata

Chcąc zobaczyć „koniec świata”, wcale nie musimy planować egzotycznej podróży na antypody. Jeden z „końców” leży całkiem niedaleko Oslo – 25 km na południe od Tønsberga. **Verdens ende** (dosł. koniec świata) to popularny punkt widokowy leżący na południowej rubieżu gminy Tjøme. Panorama obejmuje pobliskie szkiery i cieśninę Skagerrak. W 1932 r. wzniesiono tu z otoczków charakterystyczną latarnię morską w formie domku ze stromym ostrosłupowym dachem i „żurawiem” zakończonym koszem na drewno – źródłem ostrzegawczego światła dla statków. Dojedziemy tu drogą nr 308 – na jej końcu znajduje się parking; w okolicy działa kilka punktów noclegowych, kemping i restauracja.

Poleć książkę

Slottsfjell (Slottsfjellsmuseet). Jest tu eksponowana m.in. łódź wikingów, której (w odróżnieniu od tych prezentowanych na Bygdøy w Oslo) nie wykorzystano do pochówku – utknęła ona po prostu w mule. Wystawy prezentują też losy znamienitych mieszkańców Tønsberga, jak np. armatora Hafdana Wilhelmsena, którego przedsięwzięcie istnieje do dziś, czy harpunnika Svenda Foyna (1809–94), który w „dobrych” latach uśmiercał do 40 wielorybów rocznie. W Tønsbergu ocalało wiele z drewnianej XIX-wiecznej zabudowy. Najstarszym domem jest **Bentegården** z ok. 1690 r., stojący w dzielnicy Nordbyen.

Sandefjord

Następnym miastem na tym odcinku trasy jest Sandefjord, leżące 120 km od Oslo. Osoby zainteresowane dziejami połowów wielorybów nie powinny przegapić ciekawej kolekcji **Muzeum Wielorybnictwa** (Hvalfangstmuseet). Oprócz archiwalnych fotografii zobaczymy tu największe znane

Najlepsze gofry świata

W Norwegii zawsze jest dobry czas na gofry (*vaffel*). Podaje się je na świąteczne rodzinne śniadanie, zjemy je również w podróży na pokładzie promu, a także po prostu jako przegryzkę pomagającą na co dzień budować prawdziwe *kos* i *hygge* (zob. s. 298). Jeśli gofra uzupełni ukochana przez Norwegów kawa – dzień można zaliczyć do udanych. Co ciekawe, norweskie gofry nie mają prostokątnego kształtu, ale są okrągłe i dzielone na pięć części w kształcie serduszek.

W Oslo znajduje się miejsce, w którym gofry są wydawane prosto z... okna. W 2013 r. niejaki Jonathan Larsson (o zgrozo ze Szwecji!) wpadł na pomysł, by przygotowywać gofry w domu i serwować je prosto ze swojej kuchni, której okno wychodzi na ulicę. Tak powstała, dziś znana chyba każdemu w Oslo, firma Haralds Vaffel (Olaf Ryes plass 3, www.haraldsvaffel.no). To jedno z najlepszych miejsc na spróbowanie prawdziwych norweskich gofrów – tradycyjnie podawanych z dżemem i słodkim brązowym serem, choć oczywiście i tu, jak i w wielu innych miejscach, można zjeść je z „czymkolwiek” (np. z parówką lub porcją lodów). Wszystko zależy od wyobraźni kucharza i gustu klienta.

Składniki na norweskie gofry

- ▶ 6 dużych jajek
- ▶ 1/3 szklanki cukru
- ▶ 1 łyżeczka ekstraktu z wanilii
- ▶ 1 i 1/2 szklanki mąki
- ▶ 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- ▶ 2/3 szklanki kwaśnej śmietany
- ▶ 1/3 szklanki stopionego masła

Design

Skandynawia słynie ze świetnego designu. Pojęcie „styl skandynawski” znane jest nie tylko profesjonalistom, ale – rozumiane mniej lub bardziej intuicyjnie – wszystkim, którzy choć trochę interesują się urządzeniem wnętrz. Jego rozkwit przypada na lata 50. XX w., ale dopiero w ciągu dwóch ostatnich dekad stał się niezwykle popularny w całej Europie (i nie tylko!). Bazuje on na „ekologicznych” materiałach, prostych, minimalistycznych motywach graficznych (ludowych, przyrodniczych), często wykorzystuje drewno, kamień i metal oraz naturalne tkaniny, a w kolorystyce stonowane beże, szarości i czarne akcenty, bardzo często z białą bazą. Skandynawskie wnętrza i meble są zwykle nieco „ascetyczne”, a jednocześnie funkcjonalne i „ciepłe”. Wśród mas styl ten wypromowała przede wszystkim szwedzka IKEA. Styl skandynawski często nazywany był także stylem demokratycznym, bo miał być dostępny dla każdego, bez względu na zamożność.

W Oslo sztukę użytkową i wzornictwo można podziwiać w nowej siedzibie Muzeum Narodowego, gdzie zostały przeniesione zbiory Muzeum Sztuki Użytkowej (Kunstindustrimuseet). Znajdziemy tu tekstylia, przedmioty ze szkła i ceramiki oraz meble – eksponaty opowiadające o historii designu w Norwegii.

Wnętra i przedmioty w stylu skandynawskim to nie tylko trend artystyczny, ale codzienność, mająca jak najbardziej praktyczny wymiar: zobaczymy je każdego dnia i na każdym kroku – zarówno w norweskich domach, jak i w przestrzeni publicznej. Nawet w małych, kilkutyśięcznych miejscowościach działają przytulne, pełne światła i ciepła kawiarnie czy restauracje. W sposób przyjazny dla użytkownika i „po skandynawsku” elegancki projektowane są także urzędy, instytucje kultury, a nawet... przystanki autobusowe.

Skandynawski design to nie tylko architektura i wszystko, co może kojarzyć się z urządzeniem wnętrz. To także użytkowe tekstylia. Do najbardziej znanych norweskich marek odzieżowych należą Norwegian Rain, Swims, Holzweiler, Johnnylooe czy Line in Oslo – wszystkie sprzedające ubrania „inspirowane” pogodą i klimatem Norwegii, a także aktywnym stylem życia Norwiegów. W ich wzornictwie liczy się naturalna prostota, komfort użytkowania i solidność wykonania.

Autorzy przewodnika: Peter Zralek, Katarzyna Byrtek
Współpraca (uzupełnienia, informacje praktyczne): Barbara Sikora, Maciej Żemojtel

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel
Redakcja: Barbara Sikora, Gabriela Turzańska, Maciej Żemojtel

Skład i fotoedycja: DAKA – Studio Graficzne | Dawid Kwoka
Opracowanie kartograficzne: Jan Leja, Magdalena Krocak
Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org
Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli. Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.
ul. Kościuszki 1c, 44–100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
księgarnia internetowa: <https://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zjrzyj pod adres:
<https://bezdroza.pl/user/opinie/bents2>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II
ISBN: 978-83-289-0157-5
Copyright © Helion S.A., 2023

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!
<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Podróżowanie stało się dla wielu z nas synonimem stylu życia. Niezależnie od tego, kim jesteś, z kim i w jaki sposób najchętniej spędzasz wolny czas, w każdej części świata znajdziesz coś dla siebie. Sięgnij po przewodnik z serii **travel&style** i przekonaj się, jak różnorodne możliwości oferuje.

Jeśli jesteś amatorem lokalnych smaków, przyjrzyj się informacjom oznaczonym ikoną **travel&food**.

Jako rodzic małego dziecka, zwróć uwagę na strony opatrzone frazą **travel&family**.

Propozycje aktywnego spędzania czasu odnajdziesz w sekcji **travel&active**.

Bardziej spokojnego odpoczynku szukaj pod znakiem **travel&relax**.

Pasjonuje Cię życie i historia mieszkańców odwiedzanego regionu? Skup się na **travel&culture**.

Kochasz dziką przyrodę? Specjalnie dla Ciebie przygotowaliśmy atrakcje **travel&nature**.

Udanej podróży!

Norwegia

Norwegia to jeden z najpiękniejszych i najszcześniejszych krajów na świecie. Surowe piękno tutejszych krajobrazów przywodzi na myśl doskonałą widokówkę. Jest tu bowiem wszystko – góry i morze, przepastne lasy i arktyczna tundra, spektakularne fiordy i lodowce, wodospady i jeziora, historyczne portowe miasta i wsie z kolorowymi domkami i drewnianymi kościołami. To także miejsce magiczne – z nocami bez świtu i dniami bez zmierzchu, z zadziwiającą zorzą polarną, zasiedlone przez renifery, duchy wikingów oraz... baśniowe trolle i gnomy. Raj dla miłośników aktywnego spędzania czasu, wypoczynku na łonie natury, zabytków i muzeów, a także koneserów dań z ryb i cynamonowych bułeczek.

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

ebook dostępny na
ebookpoint

ISBN 978-83-289-0157-5

9

788328 901575

Cena: 79,00 zł